

VÄSTANFJÄRD BULLETIN

**VÄSTANFJÄRDS FÖRSTA BYATIDNING. INFORMATION TILL BOARE OCH BESÖKARE SOMMAREN 2012
VÄSTANFJÄRDIN ENSIMMÄINEN KYLÄLEHTI. TIETOJA ASUKKAILLE JA VIERAILLE KESÄLLÄ 2012**

Tre år senare

Det har nu gått tre år sedan Kommunen Västanfjärd upphörde och man grundade Kimitoöns kommun. Tyvärr kan man konstatera att det samgångsavtal som då uppgjordes inte var mycket värt. Men vi västanfjärdbor ger inte upp så enkelt. Enligt en enkät i öns tre kommuner som sammanslagits till en så var västanfjärdens invånare nöjdast trots allt! Jag tror det ligger i det västanfjärdiska lynnet.

Vi lever i spännande tider då det gäller Västanfjärdens byråd. Vi har blivit beviljade medel av NTM-centralen för projektet För Västanfjärd i Tiden, där den egna finansieringen delvis kommer från Svenska Kulturfonden. Projektets målsättning är att aktivera invånare, bevaka kommunalens intressen samt uppgöra en byplan. Arbetet inleds med att inventera existerande aktiviteter och koordinera dem. **Därför uppmanar jag nu alla föreningar och invånare, både fritids och fast boende att aktivera Er! Nu kan ni påverka!**

Vi har anställt en otroligt aktiv projektkoordinator vid namn **Aaro Söderlund** (aaro@soderlund.fi). Hän är bland annat arkitekt och han ska arbeta med projektet på halvtid under 2012-14. Kontakta honom gärna ifall ni har något på hjärtat. Han presenteras närmare på sidan 2 i denna tidning.

Projektet har en total budget på 72000 euro. Därtill har vi varit aktiva och sökt medel från höger och vänster för olika ändamål. Projektet innehåller även mycket talkoarbete. Bland annat skall vi göra en Kulturstig som sträcker sig från Kalkholmen via St Jacobs Torp förbi

Västanfjärdens första folkskola och träkyrkan från 1700-talet och vidare till gråstenskyrkan som fyller 100 år detta år. En naturstig blir också aktuell att röja och göra informations-skyltar till. Kom med på talko, det är jättekul när man kommer sig för!

Vi kommer inom byaplanen att behandla följande teman:

Boende och service, Kultur och historia, Idrott och aktiviteter, Natur och miljö, Infrastruktur och dess tillgänglighet.

Tack vare ett bidrag på 1200 euro från kommunen kan vi också sätta upp skyltar som välkomnar folk till Västanfjärd. Västanfjärdsboken är under arbete, så den som har något intressant bidrag kan kontakta **Sanna Peitso-Sesay** (sannapeitso@gmail.com) eller **Runa Heino** (runa.heino@dnainternet.net). Sanna ansvarar även för denna tidning.

Årsmötet beslöt att alla skall kunna vara medlemmar i byrådet och debiterar därför inte någon medlemsavgift detta år. Passa på och meddela din post- och e-mailadress så får du information från byrådet.

Jag vill tacka alla som gett sitt bidrag genom att skänka tombuteljernas kvitton till insamlingslådan.

Till slut önskar jag alla en trevlig och varm sommar vid havet i världens vackraste skärgård.

Kenneth Lindroos

Kolme vuotta myöhemmin

Nyt on kolme vuotta siitä, kun Västanfjärdin kunta lakkasi olemasta ja Kemiönsaaren kunta perustettiin. Voidaan valitettavasti todeta, että se yhdistymissopimus, mikä silloin tehtiin, ei ole ollut paljontaan arvoinen. Mutta me västafjärdiläiset emme niin helposti anna periksi. Erään kyselyn mukaan saaren kolmen yhteenliitetyn kunnan asukkaista västanfjärdiläiset olivat kaikista huolimatta tyytyväisimpiä. Uskon sen pohjautuvan västanfjärdiläiseen luonteeseen.

Mitä tulee Västanfjärdin kyläyhdistykseen, elämme jännittävää aikaa. ELY-keskus on myöntänyt avustuksen Västanfjärdin tidentyöprojektin toteuttamiseen, osa omasta rahoituksesta on saatu Svenska kulturfondenilta. Projektin päämääränä on aktivoida asukkaita, pitää yllä kunnanosan kiinnostavuutta ja toteuttaa kyläsuunnitelma. Työ aloitetaan kartoittamalla olemassa olevat toiminnot koordinoitua varten. **Siksi kehotan kaikkia yhdistyksiä ja niin vapaa-ajan-, kuin vakituksiakin asukkaita toimimaan. Nyt voitte vaikuttaa asioihin!**

Olemme palkanneet uskomattoman toimeliaan projektkoordinaattorin, **Aaro Söderlundin** (aaro@soderlund.fi). Hän on muun muassa arkkitehti ja työskentelee projektin parissa osa-aikaisesti vuosina 2012-2014. Aaroon saa mielellään ottaa yhteyttä Västanfjärd-asioissa. Esittelemme hänet lähemmin sivulla 2 tässä lehdessä.

Projektin talousarvio on 72000 euroa. Sen lisäksi olemme aktiivisesti hakeneet avustuksia usealta taholta moniin erilaisiin tarkoituk-

siin. Projekti sisältää myös paljon talkootyötä. Toteutamme muun muassa kulttuuripolun Kalkholmenilta St. Jacobs-torpin ohi Västanfjärdin ensimmäiselle koululle ja 1700-luvun puukirkolle, ja edelleen tänä vuonna 100-vuotta täyttävälle harmaakivikirkolle. Luontopolku on tarkoitus kunnostaa, ja lisätä opasteita.

Tule talkoisiin, siellä on todella mukavaa!

Kyläsuunnitelmassa tulemme käsittelemään seuraavia aiheita: Asuminen ja palvelut, Kulttuuri ja historia, Urheilu ja toiminta, Luonto ja ympäristö, Yhteiskuntapalvelut ja niiden saatavuus.

Kunnan myöntämän 1200 euron avustuksen ansiosta voimme myös pystyttää opastauluja, missä toivotaan ihmiset tervetulleiksi Västanfjärdiin. Västanfjärd-kirja on työn alla. Ne, joilla on mielenkiintoista aineistoa, voivat ottaa yhteyttä **Sanna Peitso-Sesayhin** (sanna.peitso@gmail.com) tai **Runa Heinoon** (runa.heino@dnainternet.net).

Sanna on vastaavana toimittajana myös tässä lehdessä.

Vuosikokous päätti, että kaikkien olisi voitava olla kyläyhdistyksen jäseniä, joten tänä vuonna ei kerätä jäsenmaksua. Ilmoitathan osoitteesi ja sähköpostiosoitteesi kyläyhdistykseltä tulevia tiedotteita varten.

Haluan kiittää kaikkia, jotka ovat antaneet avustuksensa jättämällä pullonpalautuskuitinsa keräyslaatikkoon.

Lopuksi toivotan kaikille mukavaa ja lämmentä kesää meren äärellä maailman kauneimmassa saaristossamme.

Kenneth Lindroos

**Kontakta gärna någon i styrelsen och delta gärna i aktiviteter inom ditt intresseområde:
Ota mielellään yhteyttä hallituksen jäseniin ja osallistu itseäsi kiinnostavaan toimintaan:**

Kenneth Lindroos, ordförande, Näringar, turism och företagsamhet. Puheenjohtaja, Elinkeinoelämä, matkailu ja yritystoiminta. 041-5023385, kenneth@turehamn.com

Marjatta Karikoski, Kultur och talko. Kulttuuri ja talkoot. 050-5708746, marjatta.karikoski@saunalahti.fi

Matti Parkkinen, Fritids- och deltidsboarnas representant. Vapaa-ajan- ja osa-aika-asukkaiden edustaja. 0400-530393, matti.parkkinen@gmail.com

Gunnevi Vesterlund, viceordförande, Näringar, turism och företagsamhet. Varapuheenjohtaja, Elinkeinoelämä, matkailu ja yritystoiminta. 050-5825375, ninni.vesterlund@gmail.com

Max Andersson, Talko. Talkoo. mgandersson@hotmail.com

Runa Heino, information, händelsekalender. Tiedotus, tapahtumakalenteri. 040-7708292, runa.heino@dnainternet.net

Jouko Jokinen, sekreterare. Sihteeri, 040-9630696, jouko.jokinen@iki.fi

Leif Vesterlund, Kassör o bokförare. Ekonomi som ansvarsområde. Rahastonhoitaja-kirjanpitäjä, vastuualueena talous. 050-3318320, leif.vesterlund@dnainternet.net

Johan Lundell, facebook- och hemsidor, samt medlemsregister, Facebook- ja kotisivut, jäsenrekisteri. 040-5352692, fmajohanlundell@gmail.com

Axel Nurmio, Kontaktperson till byns ungdomar. Paikallisen nuorison yhteyshenkilö. akke.nurmio@hotmail.com

Ort för bondeseglation och skeppsbyggnad

Kimitobygden och speciellt då Västanfjärd och Hitis har alltid varit sjöfartsbygd. På 1200-talet gick farleden från Danmark via Sverige och Finland till Reval. I våra trakter gick leden genom Korpoström, Jungfrusund och Hitis, och fortsatte förbi Hangö udd. Bygdens folk hade därför lättare att komma till Reval och Stockholm än till Åbo!

Dokument från 1600- och 1700-talet berättar också att det egentligen bara var bönderna i Kimito storsockens norra och västra byar, som idkade handel i Åbo. Öborna i sydväst sökte sig till större orter där man kunde köpa och sälja på bättre villkor.

Den lokala sjöfarten i äldre tider utgjordes av s.k. bondeseglation. Bönderna rustade egna skutor, ensamma eller i kompanjonskap, och de navigerade själva. Bönderna blev både sjömän och handlare. Delägare i skutor, förutom redaren själv, kunde vara bönder, torpare, bonddrängar och pigor. Andelarna i fartyg kallades ax.

Ett femtiotal segelfartyg byggdes i våra trakter under tiden 1850 – 1897. Det förekom skepp av olika slag, mest skonare, skonertskepp, briggar och barkskepp. Med säkerhet vet man att sexton fartyg byggdes i Grägnäs, tre fartyg i Vestanvik, fyra fartyg i Pörtsnäs, ett fartyg i Synderstö, fem fartyg i Södersundvik och fem fartyg i Vestlax. Dessutom förekom sjutton fartyg med okänd byggnadsort, där redaren eller byggmästaren var från Västanfjärd.

År 1874 fick Kimito kyrkosocken rätt att grunda ett sjömanshus. Verksamheten inleddes 1877 på Bjärkas i Östanå. Kimito sjömanshus hade som mest 52 registrerade segelfartyg och var då Finlands största om man utgår från antalet fartyg. Sjömanshuset flyttades till Kimito år 1927.

Fartygstavlorna

Det har i år förflutit 50 år sedan en samling fartygstavlor överlämnades som gåva

till Västanfjärdens kommun. Det var fråga om målningar av fartyg, huvudsakligen hemmahörande på Kimitoön och med Kimitoöbor som

skeppare och redare. Ungefär tjugo sådana målningar i olja eller akvarell hade i tiden inhandlats av skeppsredarna Isak Leander Isaksson och

sonen Henrik Isaksson. Tavlor förvarades i deras hem i Norrlammala Östergård. I samband med att Henriks änka Ellen Isakssons fyllde 80

år överlämnades tavlorna till kommunen. De finns numera upphängda i biblioteket och visas där i en särskild utställning under juli månad.

Talonpoikaispurjehduksen ja laivanrakennuksen tyyssija

Kemiönseutu, erityisesti Västanfjärd ja Hiittinen, ovat aina olleet merenkulkupaikkakuntia. 1200-luvulla kulki Tanskasta väylä Ruotsin ja Suomen kautta Revaliin. Meidän alueellamme väylä meni Korpoströmin, Jungfrusundin ja Hiittisten läpi ja jatkui Hankoniemen ohi. Paikkakuntalaisten oli siten helpompaa mennä Revaliin ja Tukholmaan kuin Turkuun!

1600–1700-luvulta peräisin olevissa dokumenteissa kerrotaan, että ainoastaan Kemi-

ön suurpitäjän pohjoisten ja läntisten kylien maanviljelijät harjoittivat kauppaa Turussa. Saaren lounaispuolen asukkaat hakeutuivat isommille paikkakunnille, missä saattoi ostaa ja myydä paremmilla ehdoilla.

Vanhoina aikoina paikallinen merenkulku muodostui n.s. talonpoikaispurjehduksesta. Maanviljelijät varustivat omia pursiaan, yksin tai yhtiötovereiden kanssa ja he purjehtivat itse. Maanviljelijöistä tuli siten ekä merimiehiä että

kauppiaita. Pursien osakkaat, lukuun ottamatta itse varustajat, saattoivat olla maanviljelijöitä, torppareita, renkiä ja piikoja. Osuutta aluksessa sanottiin tähkäksi (ruots. ax).

Alueellamme rakennettiin viitisenkymmentä purjealus- ta vuosien 1850–1897 välisenä aikana. Monenlaisia aluksia, enimmäkseen kuunareita, kuunarialuksia, prikejä ja parkkilaivoja rakennettiin. Varmuudella tiedetään, että Grägnäsissä rakennettiin kuusitoista alusta, kolme Väs-

tanvikissa, neljä Pörtsnäsissä, yksi Synderstössa, viisi Södersundvikissa ja viisi Vestlaxissa. Sen lisäksi tiedetään seitsemäntoista alusta, joiden rakennuspaikka on tuntematon, mutta joiden varustaja tai rakennusmestari oli Västanfjärdistä.

Vuonna 1874 Kemiön kirkkoseutu sai oikeuden perustaa merimiestalon ja toiminta aloitettiin 1877 Bjärkasin tilalla Östanåssa. Kemiön merimiestalolla oli enimmillään 52 rekisteröityä purjealusta ollen

silloin Suomen suurin, mikäli katsotaan alusten lukumäärää. Merimiestalo muutti Kemiöön vuonna 1927.

Laivataulut

Tänä vuonna tulee kulu- neeksi 50 vuotta siitä, kun koelma laivatauluja luovutettiin lahjoituksena Västanfjärdin kunnalle. Ne olivat maalauksia kemiönsaarelaisten kuljettamista ja varustamista laivoista, joiden kotipaikka oli ollut Kemiönsaari.

Laivanvarustaja Isak Leander Isaksson ja hänen poikansa Henrik Isaksson olivat aikoinaan hankkineet nämä noin kaksikymmentä öljy- ja akvarellimaalausta. Taulut säilytetettiin heidän kotonaan Norrlammalan Östergårdissa. Henrikin lesken Ellen Isakssonin 80-vuotispäivän yhteydessä taulut luovutettiin kunnalle.

Maalaukset ovat nykyisin Västanfjärdin kirjastossa ja nähtävillä erityisesti niitä var- ten järjestettävässä näyttelyssä heinäkuussa 2012.

Kimito Sotning Ab betjänar Västanfjärd

Markus Österås företag Kimito Sotning Ab har redan länge skött den lagstadgade sotningen i kommundelarna Kimito och Västanfjärd.

Varje år undersöker Österås systematiskt röckkanalerna i alla året om bebodda hus där de är i användning. Missar man mot förmodan hans årliga besök och s.k. soteld bryter ut ersätts inte eventuella skador av någon brandförsäkring. Varje sotning rapporteras nämligen noggrant till Räddningsverket, där försäkringsbolagen kan hämta behövlig information.

– Viktiga att komma ihåg är också de obligatoriska brandvarnarna i övernattningsutrymmen, påminner Österås.

Samma princip gäller fritidsfastigheterna men där krävs sotning bara inom vart tredje år. Fritidsbor måste själva se till att sotningen blir skött i tid, eftersom det är omöjligt för sotaren att hålla reda på när någon finns på plats i sommarstugan.

– Man kan gott komma överens om sotning också då huset är tomt. Det

viktiga är ju att jag kan komma in, påpekar Markus Österås. Han tillägger att det särskilt i skärgården är en fördel om sotningen kan skötas i flera fritidsfastigheter på samma holme eller i det närmaste grannskapet samtidigt. Trots en snabb båt tar skärgårdsresorna sin rundliga tid. Fint om grannar kan samarbeta, alltså!

Sotaren rengör vid behov ventilationsgångarna och reparerar såväl eldstäder som röckkanaler. I spruckna eller på annat sätt felaktiga skorstensgångar kan han installera en syrefast röckkanal.

– Under de senaste åren har jag också monterat en hel del tak- och brandstegar, snöhinder och liknande konstruktioner, eftersom de i förvänsvärt många fastigheter saknats, berättar Österås. De går att få färdiga i olika längder men kan förstas också måttbeställas.

Utöver sotning bedriver företaget vinterförvaring av båtar. Mer information om detta får man per telefon 050-5316190 eller e-post kemionnuohous@gmail.com.

Nuohouspalvelua Västanfjärdissä

Markus Österås'in yritys Kimito Sotning Ab on jo pitkään hoitanut lakisääteisen nuohouksen Kemiön ja Västanfjärdin kunnan osissa. Joka vuosi Österås tutkii järjestelmällisesti käytössä olevat savuhormit kaikissa ympäri vuoden asutuissa taloissa. Jos lyö laimin vuosittaisen nuohouksen ja n.s. nokipalo syntyy, mikään palovakuutus ei korvaa vaurioita. Jokaisesta nuohouksesta menee raportti Pelastuslaitokselle, mistä vakuutusyhtiö saa tarvitseensa tiedot.

– Tärkeätä on myös muistaa pakolliset palovaroittimet yöpymistiloissa, muistuttaa Österås.

Sama periaate koskee vapaa-ajan-asuntoja, mutta niissä lain mukaan riittää nuohous joka kolmannen vuoden sisällä. Vapaa-ajan asukkaiden täytyy itse huolehtia että nuohous tehdään ajallaan, sillä nuohoojan on mahdotonta tietää milloin mökeillä ollaan paikalla.

– Nuohouksesta voi hyvin sopia, vaikka talo on tyhjä. Tärkeintä on, että pääsen sisälle, huomauttaa Markus

Österås. Hän lisää, että erityisesti saaristossa on edullista hoitaa useamman samalla tai lähisaarella sijaitsevan vapaa-ajan kiinteistön nuohoukset samanaikaisesti. Huolimatta nopeasta veneestä saaristomatkat vievät aikaa. On siis hyvä jos naapurit voivat tehdä yhteistyötä!

Nuohooja puhdistaa tarvittaessa ilmastointikanavat ja korjaa niin tulisijat kuin savuhormitkin. Haljenneisiin tai muuten viallisiin savuhormikanaviin hän voi asentaa haponkestävän savukanavan.

– Viime vuosina olen myös asentanut koko joukon kaikenlaisia tikkaita kiinteistöihin, mistä ne ovat puuttuneet, kertoo Österås. Niitä saa valmiina eri mittaisina, mutta ne voi tilata myös mittojen mukaan.

Nuohouksen ohessa yritys harjoittaa veneiden talvisäilytystä.

Enemmän tietoa saa puhelimitse 050-5316190 tai sähköpostitse: kemionnuohous@gmail.com

Redaktion - Toimitus
Ansvarig utgivare -
Vastaava julkaisija:
 Västanfjärdens byrå, Kenneth Lindroos, ordf./pj

Redaktionsgrupp - Toimitusryhmä:
 Sanna Peitso-Sesay, Runa Heino, Marjatta Karikoski

Sivunvalmistus:
 SSS Lehtipalvelu, Salo
Painopaikka:
 Salon Lehtitehdas 2012

Nya kyrkan i Västanfjärd 100 år

Foto/Kuva: Fanny Stenström

Västanfjärds församling är speciell såtillvida att den har bara en prästtjänst men alltsedan år 1912 två kyrkor!

St Jacobs kyrka byggdes 1759. Den har av både ortsbor och besökare ansetts vara unik i sin asketiska skönhet – och kanske var denna popularitet redan 1825 skälet till att kaplan **Lars Borgström** tyckte den blev för trång för den tilltagande befolkningen. Vi får komma ihåg att man på den tiden nästan mangrant gick i kyrkan alla söndagar och helger!

Hur många som bodde i Västanfjärd i mitten av 1700-talet vet man inte, men år 1820 noterades 826 invånare. Sjuttiosju år senare bodde här 1618 personer.

Då Västanfjärd blev självständig församling år 1904 var planerna att bygga en ny kyrka på nytt aktuella. Olika skisser föreslades och byggnadsmaterial diskuterades, bland annat sågs slaggsten som ett alternativ. År 1910 lades grundstenen, och kyrkan byggdes enligt arkitekt **Helge Rancken** ritning på ett område som utbrutits från Västanviks lägenhet. Ytterväggarnas råhuggna gråsten hade brutits på orten.

Västanfjärds nya kyrka invigdes den 3 november 1912.

Historien kunde ha fått ett lyckligt slut ungefär här, men så gick det inte. Inom kort visade det sig nämligen att fukt trängde in genom grästensblockens cementfogar, vilket förstörde innerväggarna. Kyrkbyggarna hade inte haft tillräcklig kunskap om fuktisolering – och fogmaterial var av dålig kvalitet. Flera gråstensbyggnader från samma period hade liknande

problem.

Trots många olika ingrepp, börjande med målning av innerväggarna år 1922, fick man inte bukt med problemet.

I början av 1950-talet var församlingen inne på att antingen totalrenovera den nya kyrkan eller satsa på en upprustning av den gamla, som stått oanvänd i närmare 40 år. Emellertid räckte det fem år innan kyrkostyrelsen reagerade. Då hade församlingen i stället för ansökta sex miljoner mark för en renovering beviljats bara en och en halv miljon, vilket konstaterades vara för litet för reparation av någondera kyrkan. Dåvarande kyrkoherde **Rafael Järnström** påpekade i Åbo Underrättelser att sakkunniga i brådskande ordning måste utreda vilken kyrka som borde iståndsättas. Därefter måste lika hastigt tilläggsanslag från centralfonden beviljas – eller så skulle man få stänga kyrkdörrarna för gott.

Faktiskt anlände hela kyrkostyrelsen – utom ärkebiskopen som deltog i ett biskopsmöte – till Västanfjärd för att undersöka situationen och blev förvissad om att snabba och grundliga åtgärder var av nöden.

Det blev den nya kyrkan som år 1956 renoverades.

Interiören förändrades drastiskt genom ombyggnad enligt förslag av arkitekt **Kaj Englund**:

Sidoläktarna revs, en väggpanel av bräder uppsattes och nytt brädgolv lades under bänkarna.

Övre delen av koret gömdes bakom en träpanel och ett melantak av glas. Altarskranket från 1912 avgränsade med sina tre sidor ett rektangelområde

Jämfört med många andra kyrkor är det sparsamt med symboler i Västanfjärds nya kyrka. Men något kan vi ändå nämna: Cirklarna i fönstren påminner om gemenskap och kontinuitet utan början och slut. Palmkvisten på predikstolen symboliserar fest och glädje. Stjärnan ger vägledning och hopp.

de kring altarbordet.

Den direkta ingången från sakristian till altaret stängdes och altarområdet höjdes med trappsteg. Det gamla altarskranket byttes ut mot ett rakt vitmålat skrank av trä och järn, beklätt med blått konstläder (senare utbytt mot rött sammet).

Kakelugnar och kaminer som hittills utgjort enda värmekälla avlägsnades och central varmluftsuppvärmning infördes (senare utbytt mot varmvatten, ännu senare

värme-element).

Oberoende av allt detta fortsatte fuktproblemen.

Nya renoveringsbidrag beviljades av kyrkostyrelsen och via privata donationer samlades tusentals euro in till ytterligare en grundrenovering. Åtgärderna inleddes i början av 2000-talet.

En grundlig dränering gjordes runt kyrkan. Yttertaget byttes ut liksom de takstolar som fuktskadats. Inne i kyrkorummets revs den murande träpanelen och ersattes

med gul rappning. Bänkarna målades, altaret sänktes till ursprunglig nivå och altarskranket byttes ut. Det inbyggda fönstret med stjärnan togs fram, fönster och innertak förnyades och vattenburen elvärme sattes in i golvet som belagts med stenplattor.

Västanfjärds nya kyrka återinvigdes den 24 augusti 2008 av biskop Gustav Björkstrand vid en festgudstjänst där också församlingens barnkör uppträdde. Redan då visste man emellertid att fuktproblemet

kvarstår. Den enda hållbara lösningen är att ytterväggarnas fogar förnyas. För det finns det just nu inte tillräckliga resurser.

De hundra år som i höst ska firas har således varit hundra år av idog kamp!

Saga Stenström, Runa Heino & Sanna Peitso-Sesay
Källor:
Fångster i tidens ström del II
Finlands kyrkor del II
ÅBO TIDNING - 1893, 1897 (webben)
Brages klippverk: Församl.bl.1955, ÅU 1955, ÅU 2007, 2008
Annonsbladet 2008

Västanfjärdin uusi kirkko 100 vuotta

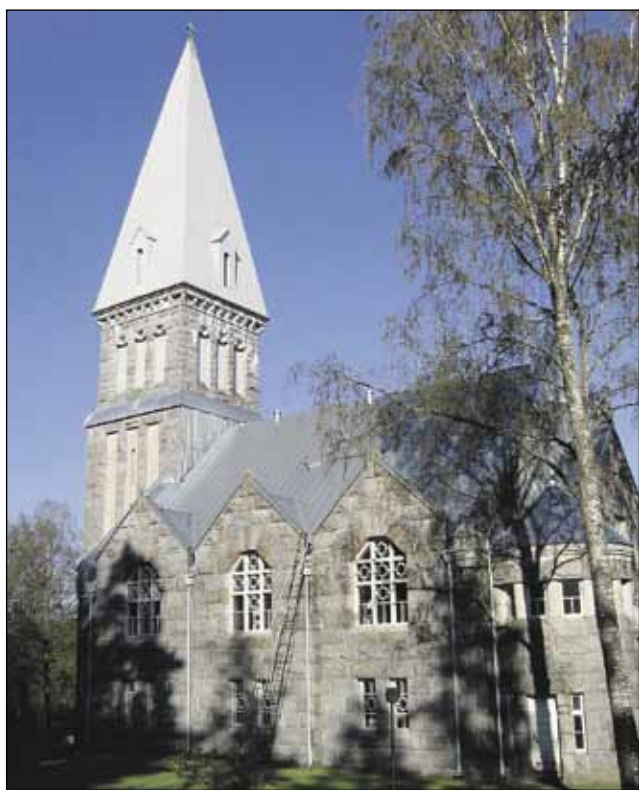
Västanfjärdin seurakunta on siinä mielessä erikoinen, että sillä on vain yksi papin virka mutta vuodesta 1912 kaksi kirkkoa.

St Jacobin kirkko rakennettiin 1759. Sekä paikkakuntalaisten että vierailijoiden mielestä sen on katsottu olevan pelkistetyssä kauneudessaan ainutlaatuisen ja ehkä sen suosio jo 1825 oli syynä siihen, että kappalainen **Lars Borgströmin** mielestä kirkko oli liian ahdas kasvavalle väestölle. Siihen aikaanhan lähes kaikki kävivät kirkossa joka sunnuntai ja pyhä.

Sitä ei tiedetä, kuinka moni asui Västanfjärdissä 1700-luvun puolivälissä, mutta 1820 merkittiin muistiin 826 asukasta ja 77 vuotta myöhemmin täällä asui 1816 henkilöä.

Kun Västanfjärdistä tuli itsenäinen seurakunta vuonna 1904, oli suunnitelma uuden kirkon rakentamisesta jälleen ajankohtainen. Erilaisia luonnoksia esiteltiin ja rakennusmateriaaleista keskusteltiin, yhtenä vaihtoehtona oli mm. kuonakivi. Vuonna 1910 muurattiin peruskivi ja kirkko rakennettiin arkkitehti **Helge Ranckenin** piirustusten mukaan Västanvikin tilasta erotetulle alueelle. Ulkoseinien karkeaksi hakattu harmaakivi oli louhittu paikkakunnalla.

Västanfjärdin uusi kirkko

Marjatta Karikoski

Verrattuna moniin muihin kirkkoihin Västanfjärdin uudessa kirkossa on niukasti symboleja. Jotain voimme silti mainita: Ympyrät ikkunoissa muistuttavat meitä yhteisyydestä ja jatkuvuudesta ilman alkua ja loppua. Saarnatuolin palmunlehvä on juhlan ja ilon vertauskuva. Tähti antaa johdatusta ja toivoa.

vihittiin marraskuun 3. päivänä 1912.

Tarina olisi voinut päättyä onnellisesti tähän, mutta niin ei käynyt. Ennen pitkää sel-

visi nimittäin, että kosteustunki sisään harmaakivilohkareiden sementtisaumoista, mikä tuhosi sisäseinät. Kirkon rakentajilla ei ollut tarpeeksi

tietoa kosteuseristyksistä ja saumausaine oli huonolaatuista. Useissa saman ajan harmaakivirakennuksissa oli samanlaisia ongelmia.

Huolimatta monista toimenpiteistä, alkaen sisäseinien maalauksesta vuonna 1922, ei ongelmaa saatu korjattua.

Seurakunnan oli 1950-luvulla päätettävä joko peruskorjata uusi kirkko tai varustaa uudelleen vanha kirkko, joka oli ollut liki 40 vuotta käyttämättä. Kesti kuitenkin viisi vuotta ennenkuin kirkkohallitus reagoi. Silloin oli seurakunnalle korjausta varten anomansa kuuden miljoonan markan sijasta myönnetty vain puoli miljoonaa, minkä ei todettu riittävän kummankaan kirkon korjaukseen. Silloinen kirkkoherra **Rafael Järnström** muistutti Åbo Underrättelserissä, että asiantuntijoiden tulee kiireesti selvittää kumpi kirkko pitäisi kunnostaa. Sen jälkeen pitää yhtä kiireesti saada lisämääräraha keskusrahastolta - tai muussa tapauksessa saatasiin kirkkojen ovet sulkea tykkäänään.

Todellakin koko kirkkohallitus – paitsi arkkipiispa, joka osallistui piispainkokoukseen – saapui Västanfjärdiin tutkimaan tilannetta ja varmistui, että pikaiset ja perusteelliset toimenpiteet olivat tarpeen.

Uusi kirkko sitten korjat-

tiin 1956. Sisustus muutettiin uudistuksessa kauttaaltaan arkkitehti Kaj Englundin esityksen mukaisesti: Sivulehterit purettiin, seinät peitettiin puupaneelien ja penkkien alle asennettiin uusi lautalattia. Kuorin yläosa piilotettiin puupaneelin ja lasisen välikaton taakse. Alttarikaide vuodelta 1912 rajasi kolmelta sivullaan suorakulmaista aluetta alttaripöydän ympärillä. Suora sisäänkäynti sakaristosta alttarille suljettiin ja alttarialue korotettiin portain. Vanha alttarikaide vaihdettiin suoraan valkoiseksi maalattuun puusta ja raudasta tehtyyn ja päällystettiin sinisellä tekonahalla (myöhemmin vaihdettu punaiseen samettiin).

Kaakeliuunit ja kamiinat, mitkä olivat tähän asti olleet ainoat lämmönlähteet, poistettiin ja tilalle asennettiin lämminilma- keskuslämmitys (varmluftsuppvärmning) (myöhemmin vaihdettu lämminvesikiertoon ja vielä myöhemmin lämpöelementteihin).

Kaikesta huolimatta kosteusongelmat jatkuivat.

Kirkkohallitus myönsi uuden korjausavustuksen ja yksityisiltä lahjoittajilta kerättiin tuhansia euroja edelleen peruskorjaukseen. Korjaukset aloitettiin 2000-luvun alussa.

Kirkon ympärille tehtiin perusteellinen salaojitus. Ul-

kokatto ja kosteusvaurioista kärsineet kattotuolit uusittiin. Kirkkosalin lahonneet puupaneelit purettiin ja korvattiin keltaisella rappauksella. Penkit maalattiin, alttari laskettiin alkuperäiselle tasolle ja alttarikaide vaihdettiin. Sisäänrakennettu tähtiaiheinen ikkuna otettiin esille, ikkunat ja sisäkatto uusittiin. Kivilaatoitin päällystettyyn lattiaan asennettiin vesikiertoinen lämmitys.

Piispa **Gustav Björkstrand** uudelleenviikhi Västanfjärdin uuden kirkon 24. elokuuta 2008 juhlahjumanpalveluksessa, missä myös seurakunnan lapsikuoro esiintyi. Kuitenkin jo silloin tiedettiin, että kosteusongelma pysyy. Ainoa kestävä ratkaisu on ulkoseinien saumausten uusiminen. Siihen ei juuri nyt ole riittäviä voimavaroja.

Ne sata vuotta, joita syksyllä tullaan viettämään, ovat siis olleet sata vuotta uutteraa taistelua!

Saga Stenström, Runa Heino & Sanna Peitso-Sesay

Lähteet:
Fångster i tidens ström osa II
Finlands kyrkor osa II
ÅBO TIDNING - 1893, 1897 (webb)
Brages klippverk: Församl.bl.1955, ÅU 1955, ÅU 2007, 2008
Annonsbladet 2008

Folkhälsan i Västernorrland engagerar folk i alla åldrar

Folkhälsan i Västernorrland är en aktiv förening med ca 270 medlemmar i olika åldrar. Vi strävar till att ordna verksamhet som främjar folkets hälsa och livskvalitet.

I sommar ordnar Folkhälsan i Västernorrland **SIMSKOLA** i Grägnäs 2-12.7 för barn från 5 år uppåt. Anmälningar till simskolan tas emot

av **Heidi Wallenius** tel. 050-4636767. Simlärare detta år är **Jutta Maunula** och **Axel Nurmio**. Som lekledare fungerar **Viktoria Holmqvist** och **Karin Oksanen**. Simskolan avslutas på traditionellt vis med promotion, simuppvisningar, servering och lotteri med fina vinster. Alla är hjärtligt välkomna till simskolans avslutning torsdagen den 12.7 kl. 18.00.

Folkhälsan fortsätter att undehålla simstranden i Grägnäs så att den skall vara en plats där alla kan trivas! Detta år skall hopptornets grund förbättras och området kring servicebyggnaden snyggas upp. Under sommarveckorna sköter föreningens styrelsemedlemmar turvis underhållssysslor vid stranden. Vi hoppas att alla som rör sig på området hjälper till att hålla det snyggt och rent!

Vår lokalförening har för första gången i år, i samarbete med kommunen, arrangerat simskola för alla förskolbarn i Sofia förskola. Simskolan har under våren hållits i Kasnäs badhus.

Sedan lekisverksamheten tog paus har vi istället arrangerat eftisklubb för

skolelever i åk 3-4 för de eftermiddagar de slutar skoldagen tidigt. Barnen tillreder tillsammans med en anställd eftisledare sitt eget mellanmål. Eftisverksamheten har sedan starten hösten 2010 varit populär och kommer att fortsätta även nästa läsår.

Två gånger i året ordnar föreningen motionsbingo-rundor med start i Bjärkas. Då lockas folk i alla åldrar ut för att gå eller cykla kring en rutt som samtidigt fungerar som en bingo. Som morot har vi alltid fina vinster och de lyckliga vinnarna får gå hem med t.ex ett presentkort eller ett kaffepaket. Tillställningen brukar locka ca 50-70 motionärer.

En grupp hurtiga pensionärer möts varje vecka tillsammans inom ramen för Folkhälsans Coach 65+ verksamhet. Coach 65+ vill genom regelbunden motion främja äldre personers hälsa.

Vår förening deltar även varje år i de riksomfattande penninginsamlingarna för olika ändamål då skolbarn går omkring och säljer luciamärken och majblommor.

Lördagen den 15.9 2012 kommer Folkhälsan att bjuda alla intresserade

på ett digert program under den **FAMILJEDAG** som ordnas i Vårdkasen! **VÄLKOMMEN** dit!

Följ med aktuella händelser i vår lokalförening på Folkhälsans anslagsavla som finns på väggen mellan Knallis och Nima's Corner.

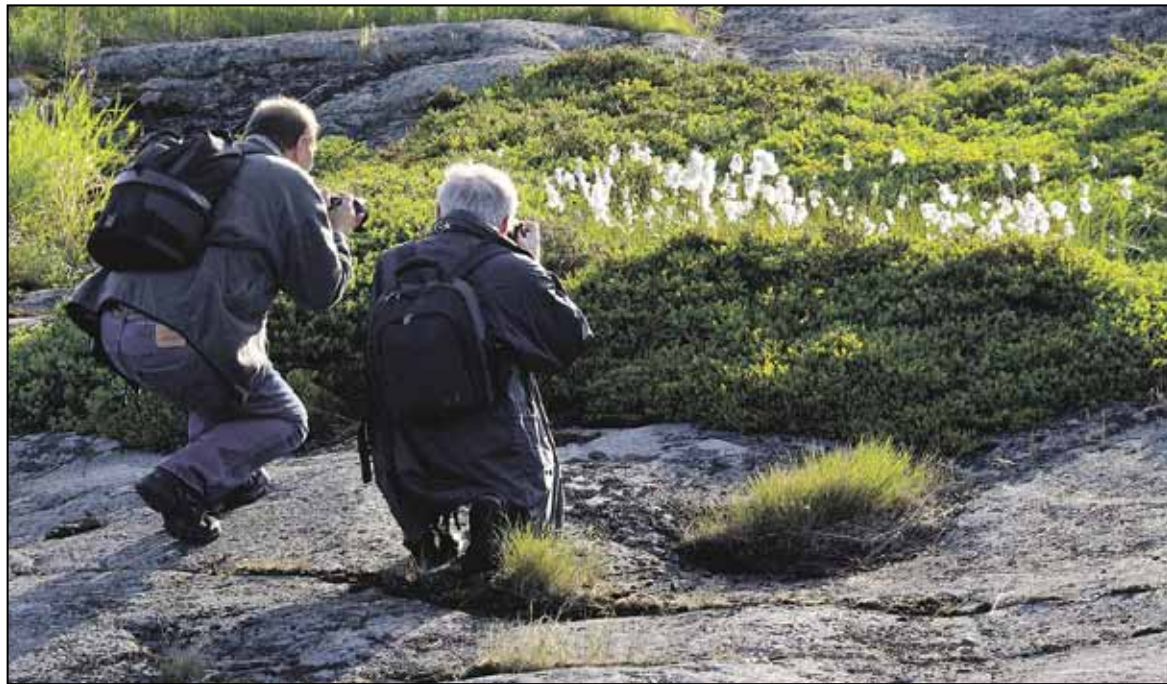
Varmt välkommen med som medlem i vår förening! Medlemsavgiften 5 €/år inkluderar en prenumeration

på tidningen Folkhälsan. Kontakta lokalföreningens ordf. **Annalena Röblom** 040-7624628 eller besök www.folkhalsan.fi

I styrelsen sitter **Daniela Sundberg**, **Carita Forss**, **Heidi Wallenius**, **Gunilla Storgård**, **Minna Sundgrönholm**, **Frida Ström**, **Angela Daly**, **Tom Jansson** och **Göran Wallenius**.

Valokuva tuli kylään

Jouko jokinen

Heikki Ilaskari ja Adam Korpak Utön retkellä 2011.

Valokuvajaos aloitti Kemiönsaaren Taideyhdistys Ry:n alaosaan keväällä 2009 valokuvaajien **Heikki** ja **Heli Ilaskarin** aloitteesta. Ensimmäisen vuoden aikana tapaamisia oli kerran kuukaudessa Taalintehtaan kirjastossa, missä keskusteltiin kuvaamisesta, katsottiin jäsenten kuvia, tutustuttiin katkuvaamiseen ja opiskeltiin kuvankäsittelyä.

Ohjelmassa oli myös kuvausretki lähiluontoon ja fotomaratoni. Yksittäiset jäsenet pitivät omia näyttelyitä tai osallistuivat yhteisnäyttelyihin. Vuoden lopussa jäseniä oli 8.

Toisen toimintavuoden aikana opiskeltiin mm. sommittelua. Kuvausretki toukokuussa tehtiin Ekhamnin tammilehtoon. FOTO1-valokuvanäyttelyssä Taalintehtaan virastotalolla

toukokuussa 2010 oli mukana 51 valokuvaa 9:ltä jäseneltä. Myöhemmin syksyllä sama näyttely pienemmällä kuvamäärällä oli esillä Kemiön kirjastossa, ja vuoden aikana yksittäisillä jäsenillä oli omiakin näyttelyitä.

Valokuvajaos suoritti yleisökipailua varten esikarsinnan Kemiön Puhelimen valokuvauskilpailuun

osallistuvista kuvista. Valokuvajaos osallistui myös Taideyhdistyksen järjestämälle retkelle Suomen Valokuvataiteen Museon ja tutustui Pentti Sammallahden valokuvanäyttelyyn. Vuoden 2010 lopussa jäsenmäärä oli 9.

2011 oli valokuvajaoksen kannalta vilkas vuosi. Kuukausittaisten tapaamisten lisäksi tehtiin kuvausretki Utöhön, järjestettiin kaksi isoa valokuvanäyttelyä; Näkökulmia Söderlångvikissä kesäkuussa ja Foto2 Taalintehtaan virastotalossa marraskuussa. Myös Taideyhdistyksen näyttelyissä "Sol, vatten och vind" keväällä ja joulukuussa "Mitt vackraste julkort" oli valokuvajaoksen kuvia näyttävästi esillä.

Västernorrlandilainen **Adam Korpak** oli Kuukauden/vuoden taitelija 2011 ja hänen näyttelynsä pidettiin Taalintehtaan virastotalossa 17.1.-9.3.2011.

Vuoden 2011 lopussa valokuvajaoksessa oli jäseniä 19, joista aktiivisesti

toimintaan osallistui noin puolet. Syksystä lähtien valokuvajaos on kokoonnut Västernorrlandin kirjastossa, missä on hyvät puitteet kuvien katsomiselle ja tapaamisille.

Tällä hetkellä aktiivisista jäsenistä kahdeksan on västernorrlandilaisia.

Valokuvajaoksen seuraava näyttely "Valoa ja varjoa" kesäkuussa 2012 järjestetäänkin Västernorrlandin kirjastossa.

Valokuvajaoksen vetäjänä vuoden 2011 loppuun asti toiminut Heikki Ilaskari on Taideyhdistyksen valitsema vuoden taitelija 2012. Hänen yksityisnäyttelynsä on esillä Taalintehtaan virastotalossa 1.6.-30.6.2012

Valokuvajaoksen jäseneksi voi liittyä kuka tahansa kuvauksesta kiinnostunut. Valokuvajaoksen vetäjänä toimii **Peter Flinkman** (peter@silliatama.fi) ja sihteerinä **Marjatta Karikoski** (marjatta.karikoski@sauналаhti.fi).

Fotografiet kom till byn

På initiativ av **Heli** och **Heikki Ilaskari** bildade en grupp fotointresserade öbor våren 2009 en egen sektion inom Kimitoens Konstförening rf. Under sitt första verksamhetsår hade den åtta medlemmar. Man träffades en gång i månaden, studerade och samtalade om bilder - egna och andras. Man bekantade sig med gatufotografering och lärde sig bildbehandling.

Under de följande åren gjorde man fotoutfläkter, studerade fler tekniska finesser och deltog i gemensamma utställningar. Också enskilda medlemmar ställde ut sina arbeten.

År 2011 arrangerade sektionen två egna, stora utställningar; en i Söderlångvik i juni och en i november i Dalsbruk. Vid Konstföreningens utställningar "Sol, vatten och vind" och "Mitt vackraste julkort" var fotosektionen starkt representerad. Västernorrlandsbon **Adam Korpak** var Månadens/Årets konstnär och höll på våren en egen utställning i ämbetshuset i Dalsbruk. I slutet av året hade sektionen hela 19 medlemmar. Åtta av dem är västernorrlandsbor!

Nästa utställning "Ljus och skugga" i juni detta år kommer följaktligen att arrangeras i Västernorrlands biblioteksgalleri.

Heikki Ilaskari, som fungerat som sektionens dragare ända till slutet av år 2011 har av Konstföreningen utsetts till Årets Konstnär 2012. Under juni månad håller han en separatutställning i Dalsbruks ämbetshuset.

Vem som helst som är intresserad av fotografering kan ansluta sig till fotosektionen. Nu fungerar **Peter Flinkman** (peter@silliatama.fi) som dragare och **Marjatta Karikoski** (marjatta.karikoski@sauналаhti.fi) som sekreterare.

VILLA FELIX

Vestankivsvägen 95
040 5220595
info@villafelix.fi
www.villafelix.fi
Vestankivintie 95

Övernattning & Restaurang

Yöpymistä & Ravintola

I Villa Felix kan du njuta av god mat och bra service.

Restaurangen är öppen måndag-lördag kl 11-22 och på söndagar kl 12-22.

Vi serverar lunch ma-lö kl 11-14 och brunch på söndagar kl 12-16.

Välkomna!

Villa Felixissä voit nauttia hyvästä ruuasta ja hyvästä palvelusta.

Ravintola on auki maanantai-lauantai klo 11-22 ja sunnuntaisin klo 12-22.

Lounas tarjoillaan ma-la klo 11-14 ja brunssi sunnuntaisin klo 12-16.

Tervetuloa!

Kp-Group

Minä ja henkilökunta toivomme Sinut ja koko perheesi tervetulleiksi käyttämään monipuolisia palveluitamme. Toivon, että viihdytte isolla tai pienellä sakilla, oli kesä tai talvi.

Olemme aina valmiina juuri Sinua varten!

Tervetuloa!

Tony Hellström ja muu Kp-Groupin jengi

www.kp-ravintolat.fi

Hemma i Björkliden Kotona koivikkorinteessä

Jag och min man Hessu hittade vårt hem i Västanfjärd via en ganska lång omväg. Vi hade sålt vårt hem i Vichitis på hösten år 2005 och flyttat till en by på Kanarieöarna, som vi redan tidigare hade bekantat oss med. Vi hade tänkt bli bofasta där men så gick det inte. Vår goda vän som bodde där avled överraskande. Därför beslöt vi återvända till Finland på våren 2006. Jag har berättat om de här skedena i min bok "Oravanpyörästä Onnellisten saarelle".

Vi behövde alltså hitta ett nytt hem i Finland. Först utforskade vi Västra Nyland och utvidgade småningom letandet ända till Sagu och Kimitoon. Våren övergick i sommar och slutligen i höst. Vi hade sett otaliga hus men inget av dem kändes som vårt eget. Vårt hopp började ge vika.

Helt utan förväntningar beslöt vi titta på ännu en fastighet i Galtarby i Västanfjärd. Vi kom fram till ett vitt hus intill en vacker, björkbevuxen slutning. Stället hette faktiskt Björkliden. Jag hann inte ens stiga ur bilen innan jag uttalade de avgörande orden:

"Det känns som om vi kommit hem".

"Det tycker jag också", sa Hessu.

Björkliden blev vårt hem. Avgörande för hemkänslan blev också att husbonden i granngården erbjöd oss snö-

plogning innan vi ens hunnit be om det. När vi på våren skaffade oss en egen båt försåg oss samma härliga granne med en båtplats vid sin egen brygga. Så här utvidgades vårt revir till hela den fantastiska skärgården.

Skärgården förtrollade oss helt. Det har varit en ren lyx för mig som författare och kolumnist att kunna inrätta min sommarredaktion på vilken klippa som helst. Och för oss båda har havet, liksom den övriga naturen här omkring, utgjort en outtömlig källa till inspiration och fotograferingsobjekt.

På Hessus fotoutställning, som pågår under hela juni månad i ämbetshusets fullmäktigesal i Dalsbruk, kan man se många bilder tagna i Västanfjärd.

Jag har spritt rykten om vår vackra hemtrakt till vänner i hela världen. Året runt har vi haft besökare, till och med så långväga ifrån som Nya Zealands. De har med egna ögon kunnat se att jag talar sanning.

Jag är lycklig också över alla dem som blivit våra vänner här på ön. Med dem får vi dagligen dela den här skönheten. Vårt skutt ut ur ekorrhjulet slutade alltså lyckligt på "De Lyckligas Ö" någon helt annanstans än ur ursprungligen tänkt oss!

Heli Ilaskari

Heli och Hessu bland björkarna - Heli ja Hessu koivikkorinteessä

Minun ja mieheni Hessun koti Västanfjärdissä löytyi melko pitkän ja mielenkiintoisen mutkan kautta.

Myimme syksyllä 2005 kotimme Vihdissä ja muutimme meille jo ennalta tuttuun kylään Kanarialla. Aikomuksemme oli jäädä sinne, mutta toisin kuitenkin kävi. Siellä asunut ystävämme kuoli yllättäen. Niin päätimme palata Suomeen keväällä 2006. Olen kertonut noista vaiheista kirjassani "Oravanpyörästä Onnellisten saarelle".

Meidän oli siis löydettävä Suomesta uusi koti. Etsimme sitä ensin Läntiseltä Uudeltamaalta ja lopulta aina Sauvoa ja Kemiönsaarta myöten. Niin kevät kääntyi kesäksi ja viimein syksyksi. Olimme nähneet lukemattomia taloja, mutta mikään niistä ei tuntunut omalta. Aloimme jo luopua toivosta. Vihdoin, vailla odotuksia, päätimme ajaa katsomaan vielä yhtä taloa Västanfjärdin Galtarbyssä. Pysähdyimme valkoisen talon pihaan, jota reunusti kaunis koivikkorinne. Paikan nimikin oli Björkliden. En ehtinyt astua edes ulos autosta, kun jo sanoin Hessulle nuo ratkaisevat sanat:

"Minusta tuntuu, että olemme tulleet kotiin."

"Niin minustakin", hän vastasi.

Björklidenistä tuli kotimme.

Ratkaisevan tärkeää kotiutumiselle oli myös se, että lähitilan isäntä tarjosi traktoriapua lumenauraukseen, jopa ennen kuin ehdimme sitä edes itse kysyä. Kun heti seuraavana keväänä hankimme veneen, venepaikan järjesti sama ihana naapurin isäntä omasta laituristaan. Niin reviirimme laajeni suloiseen saaristoomme.

Saaristo lumosi meidät täysin. Minulle kirjailijana ja kolumnistina on ollut yllätyksellistä pystyttävä "kesätoimisto" milloin millekin kalliolle. Ja meille molemmille valokuvajoina meri on ollut ehtymätön innoittaja ja kuvauskohde, kuten muukin täkäläinen luonto. Myös Västanfjärdissä kuvattuja kuvia on Hessun näytteilyssä, joka on esillä kesäkuun ajan Taalintehtaan virastotalon valtuustosalissa.

Olen suitsuttanut koti-seutumme kauneutta myös ystäville ympäri maailman. Niinpä he ovat innostuneet tulemaan tänne aina Uutta Seelantia myöten, sekä kesällä että talvipakkasilla. He ovat omin silmin vakuuttuneet, että puhun totta. Olen onnellinen myös kaikista lähellä asuvista ja läheisistä ystäväistä, joiden kanssa saamme joka päivä jakaa tämän kauneuden. Hyppy oravanpyörästä päättyikin siis onnellisesti eri "Onnellisten saarelle" kuin alun perin olimme aikoneet!

Heli Ilaskari

Västanfjärdens vikar – Västanfjärdin lahdet rf.

Föreningen grundades år 2004 av aktiva ordsbör och fritidsbosatta i Västanfjärd. I stadgan står att dess syfte är att främja miljövård med betoning på vattendrag och havsvikar på hemorten.

Föreningen har med hjälp av EU bidrag gjort ett åtgärdsprogram för vikarna i Västanfjärd. Berörda vikar är Sundviken, Bredviken, Riviken, Östviken, Västanfjärden (Hagaviken) och Galtarbyviken. Olika åtgärder föreslås för att minska på belastningen från vattendrag till de här vikarna. Meningen är att ett aktivt viktägen ska jobba för varje "hemnavik". Man kan bekanta sig med åtgärdsprogrammet på Västanfjärdens bibliotek eller beställa det per e-post från föreningens sekreterare.

Åtgärdena har hittills förverkligats bara i Bredviken. Där har en våtmark och sedimentationsbassänger byggts i samarbete med WWF:s våtmarksprojekt. Att klippa vass

från stränderna var en delåtgärd som sköttes som köptjänst av Kalle Augustsson, då föreningen hade EU-bidrag. Senare har viktägen klippt vassen längs vikstränderna på talko.

I flera år har man diskuterat hur vassen kunde utnyttjas och en tid samarbetade man

med estniska vassföretagare Siim Sooster. Spår av detta är vasstaken på vindskyddet och utfodringsbåset i strandängshagen vid Västanvikvägen.

År 2011 samlades torr vass under vintern för att balas och proveldas i Nivelax halmpanna. Försöket gjordes i samarbete med JARKI

Yhdistys perustettiin vuonna 2004 aktiivisten paikkakuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden toimesta. Sääntöjen mukaan yleishyödyllisen yhdistyksen tavoitteena on kotipaikkakunnan vesistöjen ja merenlahtien luontoarvojen edistäminen.

Yhdistys on EU-rahoituksen avulla teettänyt toimenpideohjelman Västanfjärdin lahdille. Ohjelmassa ovat mukana Sundviken, Bredviken, Riviken, Östviken, Västanfjärden (Hagaviken) ja Galtarbyviken. Suunnitelmassa on ehdotuksia siitä, miten kuormitusta vesistöistä lahtiin voidaan vähentää. Tarkoituksena on, että jokaisen lahden hyväksi toimii lahtikunta, joka tekee työtä oman lahtensa eteen. Toimenpideoh-

jelma on saatavana Västanfjärdin kirjastosta ja sähköisesti yhdistyksen sihteeriltä.

Toimenpiteistä on toteutunut Bredviken. Sinne on rakennettu kosteikko ja laskeutusaltaita yhteistyössä WWF:n kosteikkohankkeen kanssa. Osa toimenpiteistä oli ruoon leikkaaminen rannoilta, mikä tehtiin ostopalveluna Kalle Augustsonilta, kun yhdistyksellä on EU-tukea. Sen jälkeen lahtikunnat ovat leikanneet talkoilla ruokoa rannoilta.

Yhdistyksessä on monet vuodet keskusteltu siitä, miten ruoko tulisi hyödyntää. Usean vuoden yhdistys on tehnyt yhteistyötä virolaisen ruokomestari Siim Soosterin kanssa. Tästä on näkyvä esimerkki Västanfjärdissä

vattenskyddsprojekt. Olika substrat eldades, tex röfflen, skyddszonshalm och vall. Resultatet visade inte så stor skillnad i energiinhåll men nog i askmängder. Delvis berodde askmängderna på hur pannans syreinblåsning var inställd

Föreningen har idag ett 40-tal medlemmar. Som medlem kan man hyra en vassklippare (DORO) som monteras på båt och en bensindrivna slättermaskin (GRILLO GF4) som passar till gräsklippning på strandängar. Dessa hyrs ut av föreningens ordförande Tomas Östermalm.

Medlemsavgiften i föreningen är 15 €/person eller 30 Regular/familj. Ifall du vill bli medlem kan avgiften betalas till kontot 163835-38833. Meddela gärna era kontaktup-

gifter (namn, adress, e-post) e-postadress till sekreteraren.

Om Ni har frågor rörande verksamheten kontakta oss gärna:

Tomas Östermalm, ordförande
0400-744953,
tomas.ostermalm@kitnet.fi
Annalena Sjöblom, sekreterare
050-408132,
annalena.sjoblom@kimitoon.fi

mm.Västanviksvägenin rantaniityllä, missä sekä ulkoruokintapaikan että tuulesuojan kattomateriaalina on ruoko.

Talvella 2011 kerättiin jäältä kuivaa ruokoa, mikä paalattiin ja koepoltettiin Nivelaxin olkipaalikattilassa. Koe tehtiin yhteistyössä JARKI-vesiensuojeluhankkeen kanssa ja koepoltto toteutettiin lokakuussa. Erilaisia perusaineita, kuten ruokohelpä, suoja-vyöhykehainää ja olkea kokeiltiin. Tulokset eivät näyttäneet suuria eroja energiasäilytyksessä, mutta kylläkin tuhkan määrässä, mikä johtui osaksi kattilan hapensaanti-asetuksista.

Yhdistyksellä on tänä päivänä noin 40 jäsentä. Jäsenet voivat vuokrata veneeseen asennettavaa ruokoleikka-

jaa (DORO), ja niittykonetta (GRILLO GF4), millä voi leikata rantaniityttä.

Koneita vuokraa yhdistyksen puheenjohtaja Tomas Östermalm.

Yhdistyksen jäsenmaksu on 15 €/henkilö tai 30 €/perhe. Liityksesi jäseneksi maksa jäsenmaksu yhdistyksen tilille 163835-38833. Ilmoita myös yhteystietosi (nimi, osoite, s-posti) sihteerille.

Jos teillä on kysyttävää, otakaa mielellään meihin yhteyttä:

Tomas Östermalm, Puheenjohtaja 0400-744953, tomas.ostermalm@kitnet.fi
Annalena Sjöblom, sihtööri 050-408132 annalena.sjoblom@kimitoon.fi

Västanfjärdens skolas föräldraförening

Är en naggande god liten inofficiell förening som försöker göra det lilla extra för skolbarnen vid Västanfjärdens skola. Från varje klass väljs en förälder för 1 läsår i gången. Mötena hålls oftast på skolgården då det städas och fixas. Varje höst ordnas halloween disco och varje vår avslutningsdisco för skolbarnen. På vändagen och vårterminens sista skoldag bjuds barnen och personalen på glass.

Vid våravslutningen delar föräldraföreningen ut sex stipendier. Vidare ordnar föreningen med pulkor och olika leksaker, den senaste investeringen var en gunga och en karusell. Dessa sattes upp med talkokrafter.

ordförande
Johanna Jansson

Elämän makua Kyrkbackenilla

Västansfjärdin Kyrkbacken, vanha Westanfjärdin kylä elää muutosten aikaa. Ensin tehtiin luontopolku kirkkojen pohjoispuolen kallioiseen metsään, sitten osayleiskaava ja sen myötä katuvalot, kunnallistekniikka ja kaavoitettiin uusia omakotitontteja. Moni vanha kyläläinen on muuttanut kirkkomaan multiin ja vanhat talot ovat saaneet uudet asukkaat. Kyrkbackenin rakentamattomat tontit ovat myös alkaneet kiinnostaa ostajia, joista toivottavasti aikaa myöten saamme uusia västansfjärdiläisiä.

Leif Mäkinen on jo ehtinyt toista vuotta asua ja kunnostaa vanhaa Solbackan taloa. Matka Iittalasta Västansfjärdiin oli kiemurainen. Uuden asuinpaikan tuli olla lähellä merta ja Turkuja, jossa naisystävä, taidemaalari Sinikka Salmi asuu. Turussa toimii myös Akademiska Orkestern vid Åbo Akademi, jonka orkesterimuusikkona Leif Mäkinen soittaa selloa. Pariskunta kertoo kiertäneensä ympäri Turunmaata etsimässä itelleen sopivaa taloa, ja toistasataa paikkaa tulikin katsastettua ennen kuin Solbacka löytyi syyskuussa 2010.

Molemmille Västansfjärdissä ovat tärkeitä luonto ja se rauha, mikä sykkähdyttää aina kotipihaan tullessa. Pihaan ovat eksyneet hirvet ja sisiliskot, lähipuussa pesii sepelkyyhky, viereisellä niityllä astelevat kurjet, merikotkat kaartelevat taivaalla, alueella asustavien korppien raakuminen kuulostaa kotoisalta ja pari pyytäkin on nähty ruokailemassa metsän reunassa. Leif ja Sinikka ovat myös tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin.

Sekä Leifille että Sinikalle Solbacka on inspiraation lähde luovalle työlle. Orkesteri-

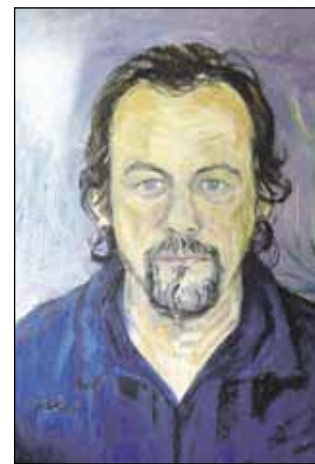
harjoitukset kerran viikossa, konserttiin valmistauduttaessa tiheämminkin, pitävät Leifin osan aikaa Turussa. Akademiska Orkestern konserttoi keväällä myös Kemiön kirkossa.

Jos konsertti oli yleisölle vaikuttava kokemus, oli se sitä myös Leifille, joka nuoresta asti oli odottanut pääsevänsä soittamaan orkesterin kanssa Sibeliusta. Sello on kulkenut Leifin mukana reilut 40 vuotta, vaikka työelämä on välillä vienynt toisille urille. Nyt hänellä aikaa paneutua siihen, mistä aina on haaveillut, musiikkiin.

Sinikka maalaa öljyväreillä sekä Turussa että Västansfjärdissä. Hänen maalauksiaan voi nähdä toukokuussa Kemiönsaaren Taideyhdistyksen näyttelyssä (Taalintehtaan valtuustosalissa), Westankärin kartanossa "Aurinkojahatti/Soljakt" näyttelyssä 18.7.-12.8.2012 sekä Konstrundaniissa heinäkuun lopussa.

Westankärin näyttelyyn sekä Konstrundaniin osallistuu Kyrkbackenilta myös ke-raamikko Helena Laakkonen (Tallitonttu). Sattumoisinko saman pikkutien varrelle on asettunut useampikin taiteilija?

MK

Sinikka Salmen muotokuva Leif Mäkisestä.

Blommor och äppelträd

"Om jag visste att världen gick under imorgon, skulle jag ändå plantera mitt äppelträd idag" sa en gång den amerikanske fredsaktivisten Martin Luther King.

Sådant är lätt att minnas då man besöker trädgårdsmästare Charlotta Henrikssons odlingar i Sundvik. Inför sommaren prunkar hennes tre växthus av olika sorters färgstarka blomster, ämnade att förgylla västansfjärdsbornas krukor och skrevor. Högsäs-ong för sommarblommorna är juni-juli. Direktförsäljning pågår söndag-fredag kl 9-19, lördagar kl 9-16.

Förutom blommande ettaringar kan man också fynda kryddörter, hallonplantor, päron- och äppelträd.

Den intilliggande äppelodlingen, som omfattar ca 2500 träd, har nu via generationsväxling överlåtits till Charlotta som – liksom tidigare pappa Mikael – kompletterar den med biodling. Bina behövs för pollineringen av äppelblom, och honungen är förstås en trevlig biprodukt! Äpplen finns till salu ända in i oktober. Vintersorterna håller väl över jul.

Utöver de här trädgårdsprodukterna har Charlotta utvecklat en helt egen specialitet: Västansfjärdsbakelsen. Då kommunerna på Kimitoön sammanslogs, tyckte hon det fanns skäl att bevara det gamla hemortsnamnet åtminstone

någonstans – och så blev den läckra lilla bakelsefyrcanten döpt. Västansfjärdsbakelsen gör Charlotta på beställning året runt.

Charlottas trädgård hittar

man vid Sundviksvägen 485 i Västansfjärd. Telefon: 050-548 6976 och e-postadress: charlie_henriksson@hotmail.com.

SPS

"Jos tietäisin, että maailma tuhoutuu huomenna, istuttaisin silti omenapuuni tänään", on joskus amerikkalainen rauhanaktivisti Martin Luther King sanonut.

Sanonta on helppo muistaa, kun käy puutarhamestari Charlotta Henrikssonin viljelmällä Sundvikissa. Kesän kynnyksellä hänen kolmessa kasvihuoneessaan on vastassa

SPS

Kukkia ja omenapuita

erilaisten kukkien väriiloisto odottamassa pääsyä kaunistamaan västansfjärdiläisten ruukkuja ja pihoja. Kesäkukien huippukausi on kesä-heinäkuu.

Suoramyyntiä on joka päivä sunnuntaista perjantaihin klo 9-19, lauantaisin klo 9-16.

Yksivuotisten kukkien lisäksi puutarhasta löytyy myös yrttejä, vadelmantaimia, päärrynä- ja omenapuita.

Omenaviljelmä, mikä käsittelee noin 2500 puuta, on sukupol-entvaihdoksen myötä siirtynyt Charlotalle, joka – kuten aikaisemmin isänsä Mikael – täydentää sitä mehiläisten hoidolla.

Mehiläisiä tarvitaan pölyttämään omenapuita, ja hunaja on tietysti mukava sivutuote! Omenia on myynnissä aina lokakuulle asti. Talvilajikkeet kestävät hyvin joulun yli.

Puutarhatuotteiden oheen Charlotta on kehittänyt aivan uuden oman erikoisuuden: Västansfjärd-leivoksen. Kun Kemiönsaaren kunnat yhdistettiin, Charlottan mielestä oli syytä säilyttää vanha kotiseutunimi edes jossain – ja niin herkullinen pieni leivosneliö sai nimensä. Charlotta valmistaa Västansfjärd-leivoksia tilauksesta ympäri vuoden.

Charlottan puutarhan löytää osoitteesta Sundvikintie 485, Västansfjärd. P. 050-548 6976, sähköpostiosoite: charlie_henriksson@hotmail.com.

PJ Dialog

PJ Dialog är ett enmansföretag, som startade upp sin verksamhet 1990. Peter Jensén, som äger företaget, arbetar som familjeterapeut och arbetshandledare, som vuxenutbildare, bla. med Metal Age seminarier. Därtill med något han har döpt till "skärgårds-terapi". Den består av torpet Solhem och en båt, lämplig för utfärder för grupper upp till 12 personer.

Solhem kan inkvartera omkring 15 personer. Målet är att gästerna skall få ett avbrott i sin vardag för att samla krafter inför morgondagens utmaningar. Detta kanske i kombination med en båtutfärd i vår vackra skärgård. Se www.pjdialog.net för närmare

information.

Som familjeterapeut jobbar Peter mest med parrelationer, familjeproblematik och även med våldsrelaterad problematik. I samarbete med olika uppdragsgivare drar han därtill kurser, där parrelationen är i fokus.

Som arbetshandledare jobbar Peter med olika personalgrupper och även individuellt, där målsättningen är ökat välbefinnande, hitta nya lösningar, kreativt tänkande och att orka i arbetet.

Metal Age består av ett tvådagars seminarium, där deltagaren fokuserar på ökat välbefinnande i arbetslivet, genom att "vaska fram" kreativa konkreta åtgärder, som de kan

omsätta i praktiken. Till konceptet hör även uppföljningar. Metal Age har visat sej vara en modell, där alla vinner. Dvs. även arbetsgivarens kostnader minskar ifråga om sjukfrånvaro och tidigare pensioneringar. Respekt inför varandra och en sund självrespekt, är målen i anslutning till allt som företagaren jobbar med och för – och allt baserar sig på dialog, ett möte mellan människor, där man stannar upp och reflekterar, utbyter tankar och lär sig nya användbara förhållningssätt.

Peters arbetsområde i vardagen är mellan Nådendal och Karis, med olika avstickare runt om i södra Finland. pj@pjdialog.net 0500526 002

PJ Dialog on yhdenmiehenyritys, joka aloitti toimintansa 1990.

Yrityksen omistaja Peter Jensén työskentelee perheterapeutina ja työhönohjaajana, aikuiskouluttajana mm. Metal Age seminaarissa. Sen lisäksi tarjotaan n.k. "saaristo-terapiaa". Se käsittää Solhem-torpan ja 12-hengen ryhmille sopivan veneen retkiä varten. Solhemiin voi majoittua noin 15 henkilöä. Tarkoitus on, että vieraat pääsevät irti arjesta kerätäkseen voimia huomisen haasteille. Tähän voi yhdistää veneretken kauniissa saaristossa. Tarkempia tietoja: www.pjdialog.net.

Perheterapeutina Peter

työskentelee eniten parisuhde- ja perhe-, mutta myös väkivaltaan liittyvien ongelmien parissa. Hän vetää yhteistyössä eri toimeksiantajien kanssa kursseja, joiden paino-pisteenä ovat parisuhteet.

Työhönohjaajana Peter tekee töitä erilaisten henkilöryhmien kanssa, ja jopa yksilöllisesti, tarkoituksena löytää uusia ratkaisuja, lisätä hyvinvointia, luovaa ajattelua ja työssä jaksamista.

Metal Age koostuu kaksipäiväisestä seminaarista, missä osallistujat tähtäävät kasvavaan työhyvinvointiin tuomalla esiin luovia konkreettisia toimenpiteitä, joita voivat toteuttaa käytännössä. Ohjelmaan kuuluu myös seu-

ranta. Metal Age on osoittautunut malliksi missä kaikki voittavat. opa työnantajien kulut ovat pienentyneet sairauspoissaolojen ja varhaisten eläkkeel-lesiöryhmien vähenemistä.

Toisten kunnioittaminen ja terve itsetunto ovat se päämäärä kaikessa yrityksen toiminnassa- ja kaikki perustuu keskusteluun, ihmisten väliin kohtaamisiin, joissa py-sähdytään pohdiske-lemaan, vaihdetaan ajatuksia ja opitaan uusia käyttökelpoisia käyttäytymismalleja.

Arkinen Peterin työmatka-alue on Naantalina ja Karjaan välillä, joskus myös muualla Etelä-Suomessa.

pj@pjdialog.net 0500526 002

20 år bland blommor

I Nivelax by i norra delarna av Västernorrland ligger vår trädgård, bara en liten bit från stället där alla öns kommuner möttes!

Det har alltid varit viktigt att vara på Västernorrlands sida och i hjärtat kommer vi alltid att förbli västanfjärdsbor!

Vi firar i år ett jubileumsår, 20 år sen starten 1992! Före det fanns det nog odling på gården, men då var det mera grönsaksodling på friland som gällde. Då var det meningen att växthusodlingen skulle pågå till midsommar då frilandsoodlingen skulle ta vid. Under åren som gått har vi format oss efter kundernas behov och efterfrågan till det vi är idag: En blombutik med allt det innebär. Vi gör buketter och uppsättningar till bröllop, dop, födelsedagar och begravningar.

Året runt har vi haft öppet sen vi köpte vår första lilla blomkyl! I början hade vi kanske inte alla sorter, men nu finns det ofta rosor, nejlikor, liljor och också spännande exotiska snittblommor som Flamingo, Protea mm i olika färger.

Grönväxter har vi lite mer av på hösten, då vi brukar hålla en grönväxt-vecka, då finns det plantor i olika

storlekar för både skuggiga och soliga lägen. Blommande växter som orkidéer hör också till vårt normala sortiment.

På våren är växthusodlingen det viktigaste i vår trädgård. Vi börjar tidigt när det är som kallast ute i januari – februari månads skiftet; då har vi vår inne hos oss! Vi sår, skolar, vattnar och sköter sommarblommor, kryddor och grönsaksplantor.

Senare på sommaren, då ett växthus tömms på sommarblommor planterar vi tomater, gurka, paprika och vattenmelon där, så att vi mitt på sommaren kan sälja goda, färska grönsaker. Speciellt tomaterna som fått växa hos oss brukar anses vara goda. Det beror på att tomaterna skördas när de är färdiga och inte halvt gröna och för att de växer i mull och inte i stenull eller näringslösning.

Torgdagar blir det ganska många av på ett år, från mars till oktober. Vi förmedlar också blommor hem till kunder och jubilarer, så det blir en hel del körande på ön. Tur att vi finns i mitten så att det bli ungefär lika långt åt alla håll!

Blomsterträdgården
E.M & A Järvinen

20 Vuotta kukkien keskellä

Puutarhamme sijaitsee Nivelaxin kylässä Västernorrlandin pohjoisosassa vain kiven heiton päässä paikasta missä saaren kaikkien kuntien rajat kohtasivat! Meille on aina ollut tärkeää olla Västernorrlandin puolella ja sydämeltämme tulemme aina olemaan västanfjärläisiä!

Tämä vuosi on juhlavuosi, aloitimme 20 vuotta sitten, vuonna 1992! Ennen sitä meillä oli viljelty enimmäkseen vihanneksia avomaalla. Tarkoitus oli, että kasvihuoneviljely olisi ollut kausiluontoista keskikesään asti ja sitten olisimme jatkaneet avomaaviljelyllä. Kuluneiden vuosien aikana puutarhamme on muodostunut asiakkaiden tarpeiden ja kysynnän mukaiseksi, sellaiseksi kuin se tänäpäivänä on: Kukkakauppa kaikkine siihen liittyvine palveluineen.

Teemme kimppeja, asetelmia häihin, kastejuhliin, syntymäpäiville ja hautajaisiin. Olemme pitäneet auki ympäri vuoden sen jälkeen kun hankimme ensimmäisen pienen kukkakylmön. Aluksi valikoimamme oli pieni, mutta nykyään meillä on usean värisiä ruusuja, neilkoita, liljoja sekä jännittäviä eksoottisia leikkokukkia kuten Flamingo ja Protea, muun muassa.

Syksyisin meillä on enemmän viherkasveja. Silloin järjestämme yleensä viherkasviviikon,

jonka aikana on tarjolla monen kokoisia, sekä aurinkoisin että varjoisiin paikkoihin sopivia kasveja. Valikoimiimme kuuluivat myös kukkivat kukat kuten orkideat.

Keväällä puutarhassamme kasvihuoneviljely on tärkeintä. Aloitamme varhain: Kun ulkona on kylmintä tammi-helmikuun vaihteessa, on meillä kasvihuoneessa jo kevät. Kylvämme, koulimme, kastelemme ja hoidamme kesäkukkiä, yrttejä ja vihannesten taimia.

Myöhemmin kesällä kun yksi kasvihuoneistamme tyhjenee kesäkukista, istutamme tomaatteja, kurkkua, paprikaa ja vesimelonia joten keskikesällä voimme myydä hyviä tuoreita vihanneksia. Erityisesti kasvihuoneessamme kasvaneet tomaattimme ovat olleet suosittuja, ehkä siksi, että tomaattit kerätään kypsinä ja ne ovat saaneet kasvaa mullassa eivätkä kivivillassa tai ravintonesteessä.

Toripäiviä kertyy aika monta vuodessa maaliskokuun aikana. Kuljetamme myös kukkia koteihin asiakkaille ja juhliin, joten ajoja ympäri saartamme kertyy aika lailla. Onneksi olemme keskellä saarta niin matkat ovat suunnilleen yhtä pitkiä joka puolelle.

Blomsterträdgården
E.M & A.Järvinen

Nivelaxnejdens byråd aktiverar västanfjärdsborna vintertid!

Efter några lugnare verksamhetsår är Nivelaxnejdens byråd igen en aktiv förening som satsar stort på motionsverksamhet för västanfjärdsbor under vinterhalvåret.

– Den arrangerade verksamheten består av olika evenemang som isdisco, vinterjippon och ishockeyträningar med barn och ungdomar i fokus, men visst ligger det också i byrådens intresse att aktivera vuxna att ta sig ut i skidspåren och till skridskobanan, säger byrådens ordförande **Lisbet Lindblom**. Byrådens verksamhet finns på Bjärkas gård intill golfbanan, men byrådet sköter också om att skidspåren vid Västernorrlands skola och Sofia daghem är i skick för skol- och daghemsbarnen under årets snörika månader.

År 2011 arrangerade byrådet en minitväs i samarbete med föreningen Jäntevä i Dalsbruk – en skiddag som uppmuntrade skidintresserade att under fyra timmar ta sig på skidor mellan Bjärkas i Västernorrland och sportplanen i Dalsbruk.

– Över 60 personer deltog och de flesta valde att skida till och med båda vägarna, berättar Lindblom. Senaste vinter fanns det dock inte tillräckligt med snö, så det blev ingen tvärs. Istället arrangerade vi en bussresa till ishallen i Salo då skridskobanans is under några veckor inte höll god standard på grund av vädret.

Utän aktiva tälkoarbetare skulle byrådet inte kunna erbjuda traktens invånare vattnade och skottade skridskobanor, en nyligen restaurerad ishockeyrink eller systematiskt uppdragna skidspår. Dessutom erhåller byrådet årligen bidrag från Kimitoön kommun som bland annat går till underhåll av den lilla omklädningsstugan och till bränslekostnader för snöslunga och snöskoter.

– Och utan Bjärkas gårds välvilliga inställning till vår verksamhet skulle byrådet förstås inte kunna fungera på sin nuvarande plats, så ett stort tack till familjen Bergholm, avslutar Lindblom.

Mera info om Nivelaxnejdens byråd finns på adressen www.nivelax.fi

Text:

Johanna Wikgren-Roelofs

sillisatama
MAINOSTOIMISTO

LOGOTYPER
BROCHYRER OCH ANNONSER
GRAFISK PROFILERING
WEBSIDOR
MM.

LOGOT
ESITTEET & ILMOITUKSET
YRITYSGRAFIKKA
WWW.SIVUT
JNE.

info@sillisatama.fi www.sillisatama.fi

Sektionsfällning av gårdsträd

Pihapuiden kaatoa paloina

Stugmiljötjänst - Mökkiympäristöpalvelu M. Salmelin
tel. - puh. **0400 648 225**

F:ma Margita Holmqvist

– Städning
– Fastighetsskötsel

Kimitoön
050-3528075
margita.holmqvist@dnainternet.net

KP - Group

Tillsammans med min personal önskar jag Dig och hela Din familj välkommen till oss för att njuta av vår mångsidiga service.

Trivsel året runt erbjuds för både små och stora sällskap.

Vi står alltid till tjänst just för Dig!

Välkommen!

Tony Hellström och resten av KP-Group-gänget

www.kp-ravintolat.fi

www.eugenia.fi

Segla med Eugenia
Alltid en upplevelse

Keramiikkapaja ja Galleria
Västernorrlandssä,
Tallitonttu

K. SÖDERSTRÖM Ab
Byggnadsarbete av alla slag
samt Grävning även i skärgården

Västernorrlandsvägen 822, 25830 Västernorrland
t.0400-323 531
e-post: info@ksab.fi, www.ksab.fi

Charlottas SOMMARBLOMMOR
KESÄKUKKIA

Välkommen till mitt växthus i Södersundsvik!
Tervetuloa kasvihuoneelleni Södersundsvikiin!

ÖPPET./AVOINNA:
mä-fre/ma-pe kl(o) 9.00 - 19.00
lö/la kl(o) 9.00 - 16.00
sö/su kl(o) 9.00 - 19.00
☎ **050-5486 976**
Sundsvikv./-tie 485, Västernorrland

Välkomna!
Tervetuloa!

WALLES TAXI

Jan Wallenius
Kimitoön
☎ 0400 110 550
Invataxi 1 + 8

AB TUREHAMN OY

STUG- OCH
BÅTPLATSUTYRNING
MÖKKI- JA
VENEPAIKKAVUOKRAUS
BYGGNADSPÄNERING-
RAKENUSSUUNNITTELU

Kenneth Lindroos
+358415023385
kenlin@dnainternet.net

Berndt Hagman
040 5801934

Båtplatser, Vinterförvaring & underhåll
Skyddat läge vid Västernorrland

Grävmaskinsarbeten & muddring
Normal och "långbom" maskin
Även övriga entreprenadarbeten

hagman.10@gmail.com

Skärgårdens
Fysioterapi & Wellness

Team Rehab Center

fysioterapi ♦lymfaterapi ♦akupunktur
♦olika massage-metoder så som:
hot stone-, aroma- och indisk huvud-
massage ♦ läkartjänster ♦ fotvård
kosmetologbehandlingar

Välkommen!

Kimito Arkadiav. 5 02-423685	V:fjärd Nimas corner 02-423685	D:bruk Kolabacksv. 4 02-4661868
---	---	--

BJÄRKAS GOLF
GOLF RESORT & COUNTRY CLUB

LINDSTEDTS BYGGSERVICE

Grävningsarbeten
Gårdsplaner och stenläggning
Dräneringar

Kaivuutyöt
Pihat ja kivetykset
Salaojitus

Andreas Lindstedt 0400-470983
Östanåvägen 411, 25840 Nivelax
www.lindstedtsbyggservice.com

SJÖBLOM BYGGPROJEKTERING AB

*Byggservice från
början till slut*

Tel. 0400 823 545
25840 Nivelax e-post: sjoblom@sbp.fi

FMA JOHAN LUNDELL

Utför små och stora reparationer
inom- och utomhus samt fastighetsservice

Pieniä ja suuri korjaustöitä,
sisä- ja ulkotiloissa, kiinteistöhuolto

☎ 040 535 2692
fmajohanlundell@gmail.com
Grönviksvägen/Grönvikintie 25, 25830 VÄSTANFJÄRD

Välkommen till Blomsterträdgården i Nivelax!

Nivelax!
Binderier; bröllop, fester...
Sommarblommor, krukor & amplar
Grönsaksplanter och kryddor

Öppet året om: Vard/ark. 9-17, lö/la 9-15

E.M & A Järvinen
Björkbodavägen 253
tel 02-427 063 eller 050-523 3763

Luddes Taxi

☎ 050-5621 260
25830 Västanfjärd
02-427571

ServiceFarm
F:ma Jörgen Moring

Maskinreparationer & Metallarbeten
Småmaskinsverkstad & Reservdelar
Fastighetsskötsel & Avbyttjänster

Vatthagavägen 50

0400-584325 Jorgen.moring@mbnet.fi

INGE-MAY KOSKELIN
Västanfjärdsvägen 655
25830 Västanfjärd
050 544 3958

NIMAS
Corner

Dam- & Herrfrisering
Parturi-Kampaamo

Nina & Mariann
02-427 627

www.nimascorner.com

DAM - HERRFRISERING
ALEXANDRA'S
Marina Johansson
☎ 02-427 007
Västanfjärdsvägen 601 - 25840 NIVELAX

Snickeri & Glastjänst

Puusepäntöiden & Lasipalvelu

Allt inom glasbranschen:
värmeglas, terrassglas mm.
Kaikki lasitusalaan kuuluvat työt:
lämpölasit, terassilasit ym.

Tomas Östermalm
0400-744 953
25830 Västanfjärd

SOLHEM

Torpet "där själen kan få ro"
För vila o rekreation
för båtutfärder (även runt Kimitoön)
för fester och semesterför möten och skolning
www.pjdialog.net
pj@pjdialog.net
0500-526 002

Elinstallationer mot offert eller enligt timdebitering.
Fullständiga elplaneringar. / Sähköasennuksia urakalla
tai tuntiveloituksella. Täydelliset sähkösuunnittelutyöt.

- Maskin- och verktygsförsäljning
- VVS-försäljning
- Hyrmaskiner
- Kone- ja työkalumyynti
- LVI-myynti
- Vuokrakoneita

STRANDELL
www.strandell.fi
NYBYGGÄRVÄGEN 2 25840 NIVELAX TEL 02-427 080 FAX 02-427 004

byggnadsplanering

CYGNEL

rakennussuunnittelu

3D-planering/3D-suunnittelua
Konsultering/Konsultointia
Lovärenden/Lupa-asiat

0440 702 559 peik.cygnel@ebaana.net

Grävarbeten
Traktorarbeten
Energiröjning
Stubbrytning

Maskinentreprenör Ben Lindström Oy Ab
+358405291258, ben@kitnet.fi

VÄSTANFJÄRDS BIBLIOTEK
VÄSTANFJÄRDIN KIRJASTO

Öppet året runt:
Avoinna ympäri vuoden:

Må/ma, fre/pe
kl(o) 14-19

Ti, ons/ke
kl(o) 10-16

www.kimitoon.fi/bibliotek

Välkomna att låna böcker,
e-böcker, ljudböcker, filmer
och musik, läsa tidningar, se på
utställningar och surfa på nätet
i vårt trivsamma bibliotek.

Tervetuloa viihtyisään
kirjastoomme lainaa-
maan, lukemaan, ja
surffailemaan netissä.

tel. 02-4260280
bibliotek.vastanfjard@kimitoon.fi

